

RIPBUTLER ENTERTAINMENT

Whatever you wish, my lord

Het centraal opslaan van muziek op harde schijven lijkt zo'n vlucht te nemen, dat ik mij langzaam als Charlie Chaplin in 'Modern Times' begon te voelen. Overal om mij heen werd ik geconfronteerd met vrienden die langzaam maar zeker hun cd- of dvd-collectie aan het overzetten sloegen naar een centrale opslagplaats. Terwijl ondergetekende zich stellig bleef verzetten en waarde hechtte aan de doosjes vol met de mooiste muziek. Een collectie opgebouwd in ongeveer twintig jaar.

Dat verzet was ingegeven door angst voor verlies van kwaliteit en in de tweede plaats vanwege het feit dat ik in een vierkamer appartement met twee aanwezige cd-spelers weinig trek had om geld uit te geven voor een opslagmedium. In het besef dat een audiorecensent, die waarde hecht aan zijn vak, moet blijven was dat laatste argument het minst steekhoudend. Dus kwam er eerst een iPod met 150 gigabyte aan muziek in een Wadia dock. Dat ding bood weliswaar een stuk minder kwaliteit dan een dedicated cd-speler met eventueel een losse dac, maar bleek wel

goede diensten te bewijzen als bron van achtergrondmuziek. Shuffelend door 3500 tracks hoorde ik ineens weer artiesten die ik allang vergeten was. Rippen kwam al dichterbij. Toen een importeur stellig beweerde dat zijn oplossing beter zou presteren in audiokwaliteit dan mijn cd-speler, daagde ik hem uit dat maar eens bij mij thuis te komen bewijzen. Na afloop van de demo kon ik hem niet anders dan gelijk geven en na het onderuithalen van mijn eerste en belangrijkste argument ben ik toch aan de slag gegaan.

Systeem

Mijn broodwinning ligt in de automatisering en daarom heb ik er een hekel aan om thuis met computers aan de slag te gaan. Oplossingen in de vorm van een centrale muziekopslag op een Network Attached Storage (NAS) via rippen met een personal computer vielen eigenlijk af op het moment dat bleek dat zowel de pc, als de NAS, als het gebruikte ripprogramma, als de manier van afspelen de kwaliteit bepalen. Toen daarbij zaken als drivers en kernelstreaming aan de orde kwamen was de maat vol. Muziek is een vorm van ontspannen na de

arbeid en moet geen verlengstuk worden van de dagelijkse praktijk. De demonstratie thuis had bovendien bewezen uitstekend te werken en goed te klinken. Dus haalde ik gemoedsrust in huis door het dedicated en uitgewerkt systeem aan te vragen voor een recensie. De RipButler mediaserver, een Logitech Squeezebox Duet receiver voor de distributie, een Squeeze-upgrade Best Of Two Worlds Solution voeding voor de Squeezebox en een Logitech Squeezebox Duet controller. Gezegend met de aanwezigheid van een NAD M2 digitale versterker, die in wezen een digitaal/analoog-converter is met een vermogen van twee maal 250 Watt, kon ik de in de Squeezebox Duet receiver aanwezige dac omzeilen. Niet dat die interne dac zo slecht is, maar high-end is het evenmin voor 129 euro. Daarmee bent u er echter nog niet... Een internetverbinding naar de RipButler is noodzakelijk voor het ophalen van een plaatje van het hoesje van de cd en overige data. Vanaf de router dient de RipButler met een ethernetkabel te worden aangesloten. Hetzelfde geldt voor de Duet receiver, al beweert Logitech dat het voor de receiver ook draadloos uitstekend gaat. Voor het hybride gebruik van de controller (receiver op een kabel, controller werkt via wireless router) is een wire-

less netwerk noodzakelijk, tenzij u de Duet receiver gebruikt in een bridged mode (communicatie van de controller gaat draadloos via de receiver). Nadeel van de bridged mode is het over het algemeen geringere ontvangstbereik voor bediening, omdat de receiver een kleiner zendbereik heeft dan een wireless router. De RipButler MicroX 1000 zelf is zó stil, dat hij samen met de receiver een plekje kreeg in het audiorack, waar toch al een bekabelde ethernetswitch staat voor het plasmасherm en de Blu-ray speler. Aan de infrastructuur hoefde ik daarom weinig anders te doen dan een tweede ethernetkabel te kopen (de eerste wordt meegeleverd met de RipButler) en twee plaatsen op een lichtnetstekkerdoos vrij te houden.

Volledig automatisch

De RipButler werkt zodra hij spanning heeft en het internet kan vinden. Uw router deelt (als het goed is) een IP-adres uit, waarop de box benaderbaar is. Vanaf dit moment start de RipButler en kunt u muziek gaan rippen in de machine. De RipButler is dedicated opgebouwd voor muziekopslag. In de kast, die niet groter is dan een A4, zit een passief gekoelde personal computer, in mijn geval met een harde schijf van één Terabyte en een dvd-rewriter. Het systeem draait op

Linux, waar bovenop meerdere servers kunnen draaien, zoals die voor Sonos of voor de Squeeze-oplossingen. Wie er behoefte aan heeft, kan de RipButler aansluiten op een externe dac via USB of via audio-uitgangen. Er is geen optische of coax S/PDIF aansluiting voorzien. RipButler levert desgewenst een dedicated back-up systeem mee, aan te sluiten op een USB-poort, die volledig automatisch de geripte data veilig stelt. Logischerwijze maakte ik gebruik van de automatisch gestarte Squeezeserver waarmee de bediening straks een fluitje van een cent wordt. Iets meer kennis van uw persoonlijke netwerk is vereist voor het hybride aansluiten van de Duet receiver en controller. Logitech biedt een uitstekende ondersteuning via webpagina's en de helpdesk. Anders uw slimme neefje inschakelen of de dealer aan de haren trekken. Moeilijk is het allemaal niet, maar u moet voor wireless wel weten wat bijvoorbeeld een SSID, Mac-adres en WEP-codering is. Wanneer alles draait, gaat het rippen van cd's volledig automatisch. De RipButler slikt hem in, kopieert de wav-bestanden, zet die om naar flac en mp3 formaat (mp3 is gemakkelijk voor de kids), zoekt de hoesfoto en metadata op internet, gooit de wav bestanden weg en spuugt de cd uit. Daarna ziet u op de Logitech controller ■■■NEXT

de cd en streamt die (in flac formaat) via de receiver uit naar de d/a-converter of andere connectie. Zo gemakkelijk? Ja, eigenlijk wel.

Een aardige mix

Om de RipButler te beoordelen op muziekweergave heb ik een willekeurige keuze gemaakt uit de beschikbare cd's. Een deel geript op basis van alfabet, een deel op het genre klassiek en het derde deel bestaat uit mijn veel gedraaide referenties. Dat geeft bovendien een aardige mix in jaren, echt oude opnames en 'eerste cd's' tot aan exemplaren uit 2010. Mijn Cyrus loopwerk met PSX-R staat permanent ter beschikking op de genoemde NAD versterker, aangesloten met eenzelfde Stereovox digitale 75 Ohm kabel, daarachter een set PMC fact.8 luidsprekers. Luidsprekers die in staat zijn, details uitputtend weer te geven, tegelijk heel muzikaal te klinken en een prima stereobeeld te herscheppen. Het heeft weinig zin om per cd te spreken, omdat het resultaat van loopwerk en RipButler consequent van elkaar verschillen. Het is niet nodig met bekende referenties te spelen, zelfs met een slecht opgenomen cd zijn de voordelen van de RipButler direct herkenbaar. Sailant detail: de RipButler met de gekozen Logitech opstelling is 50 euro goedkoper dan de Cyrus combinatie. Punch en puntigheid: de harde schijf is beter in staat de aanslag van een snaar- of slaginstrument te reproduceren. Sneller en intenser. Dat geeft de muziek een zet en brengt deze dichterbij hetgeen wij beschouwen als 'echt het gevoel erbij te zijn'. Het bij jazz zo lekker wegtikkende trommeltje en de bekkens zijn droger in aanslag en klinken langer na. Stereobeeld: vanaf harde schijf breder, dieper, beter op hoogte gezet en het belangrijkste, door de scheiding van instrumenten onderling en een eventueel aanwezige stem, zijn in het driedimensionale beeld meer details hoorbaar. Of is een individuele musicus ineens wel te volgen door de gehele track heen. Stemmen staan zoveel fraaier geplaatst dat de verstaanbaarheid een factor toeneemt. Ik had de angst, dat de weergave vanaf een harde schijf technisch en kil zou

kunnen worden (niet voor niets speel ik in een tweede set met buizen, zelfs tot in de dac). Gelukkig is dat niet waar. Je hoort meer, zonder in te leveren op plezierig luisteren. Scherpste: waar het cd-loopwerk nog wel eens uit de bocht dreigt te schieten maakt de RipButler de weergave een fractie zachter, als een wasverzachter. Het randje is weg, terwijl voor de rest alles aanwezig blijft. Stemmen: gewoon beter, vrijer, expressiever, met meer karakter. Klassiek: geen enkele beperking kunnen vinden, hoogstens als je muziek shuffeld is een partita van Bach een beetje vreemd na Amy Winehouse.

Zelfs de RipButler wordt geen langspeelplaat op een kostbare draaitafel, maar komt wel een stap dichterbij 'de koesterende muzikaliteit' van analoog. Ik heb avonden lang kunnen luisteren zonder moe te worden of weg te willen van de muziek. Dat ik ondertussen

'gouwe ouwen' uit vergeten tijden ben tegengekomen op de afstandbediening, kluisterde mij tevens aan de stoel. Het zal ongetwijfeld mogelijk zijn een betere cd-speler te vinden of een sacd-speler die de RipButler voorbij gaat, maar ik heb het angstige vermoeden dat die heel wat meer gaat kosten dan hetgeen voor mij staat. Juist door de NAD versterker kon ik zo eerlijk vergelijken; daarmee kan ik niet anders dan concluderen dat een correct geripte cd in mijn geval de noodzaak wegneemt om twee spelers in huis te houden. Het kost tijd en moeite om een cd collectie te rippen, maar in winst qua geluidskwaliteit is dat de moeite waard.

Enige haken en ogen

Er zijn wel enige haken en ogen. Sommige cd's zijn van een dusdanig slechte kwaliteit, dat ze zich zelfs zonder de automatische foutcorrectie van de RipBut-

ler niet laten rippen en in het ergste geval gewoon uitgespuugd worden. Goed te zien in de log, waar de regel verschijnt dat de 'cd-paranoia' correctie tijdelijk uit gaat. Dat uitzetten werkt overigens per track, de RipButler zoekt direct daarna weer de hoogste kwaliteit op. Er zijn cd's, die vanwege de hoge snelheid van de dvd-drive gaan rammelen. Dat geeft niets en gelukkig zijn het er maar weinig. Copy protected cd's worden meestal gewoon geript, merk ik tot nu toe. Het rippen en omcoderen van een cd met 12 tracks duurt ongeveer 20 minuten. In een enkel geval, als het om een slecht leesbare cd gaat, meer dan een uur. De RipButler blijft zijn best doen om de informatie over te zetten. Als een cd is herkend door het systeem kan hij geen tweede keer worden ingelezen. Handig, maar als het rippen mis gaat en je wilt het opnieuw proberen, zit er niets anders op dan via een pc in te loggen op de RipButler en met de hand eerst de bestaande data van die cd te verwijderen. Via een web-interface kun je op de RipButler gaan stoeien met de instellingen van de software en de draaiende Squeezecenter-server. Wie zonder kennis van zaken aan de slag gaat, kan de

RipButler daarmee behoorlijk ontregelen. Wie weet wat hij of zij doet, kan zaken naar de eigen hand zetten. Maar pas op, de RipButler is ontworpen als 'black box' en behoort als zodanig gebruikt te worden. Ik denk niet dat de garantie zich altijd uitstrekt tot het herinstalleren van software of operating-systeem als er geen hardwarefalen aan ten grondslag ligt, maar haperende software door onkunde van de gebruiker die te diep heeft willen graven.

Gemoedsrust

Tenslotte: de RipButler Essenza 500 GB is leverbaar vanaf 849 euro in een eenvoudige behuizing, met interne voeding en ventilator koeling. Schijven van 1, 1.5, 2 en later 3 TB tegen meerprijs. De fraaiere MicroX behuizing gebruikt intern 2,5 inch schijven van 500 GB of 1 TB, passieve koeling, externe voeding en is leverbaar vanaf 999 euro. De back-up oplossing is er vanaf 169 euro. De adviesprijzen voor de Logitech en Squeeze-upgrade zijn respectievelijk 359 en 135 euro. Daarmee komt de adviesprijs van het onderhanden MicroX 1000 systeem, met back-up, Logitech Duet, voeding en kabels uit rond 1850

euro. U mag erop rekenen dat een systeem met één Terabyte aan opslag ongeveer 1200 cd's kan bevatten. De prijs van de RipButler is gezien de geboden audio kwaliteit, de eenvoudige bediening en het plezier met het herontdekken van uw muziekverzameling, gunstig te noemen. Ik weet dat met gratis software en het zelfbouwen van een NAS een voordeliger oplossing te realiseren is. Maar bedenk, dat het eindresultaat slecht voorspelbaar is, dat u op uzelf bent aangewezen en dat u het allemaal zelf aan de praat moet zien te krijgen. Wat de RipButler biedt is gemoedsrust. Genieten van muziek zonder computersores en dat is heerlijk na een dag werken.

Tekst en fotografie: René van Es

PRIJZEN
 RIPBUTLER MICROX 1000 € 1099,-
 RIPBUTLER MICROX BACK-UP 1 TB € 239,-
 VOOR ANDERE PRIJZEN EN TYPES ZIE
 DE WEBSITE: WWW.RIPBUTLER.NL

AV TUNES
 TEL: 0572-363337
 INFO@AVTUNES.NL
 WWW.AVTUNES.NL